

Juridische aspecten van informatica

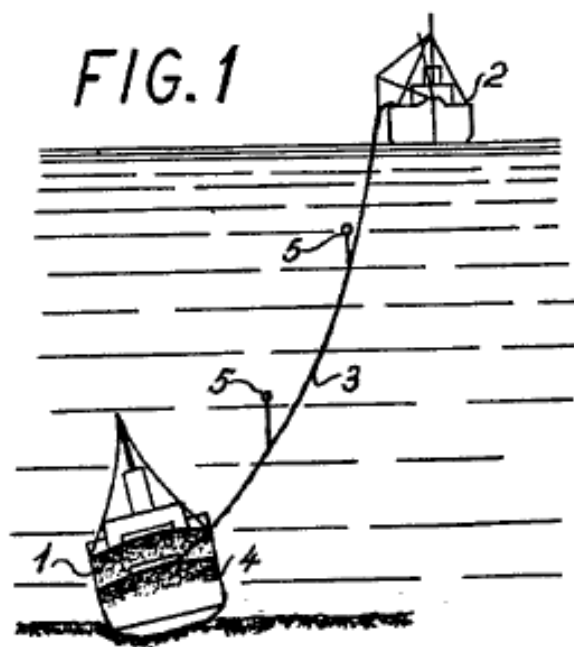
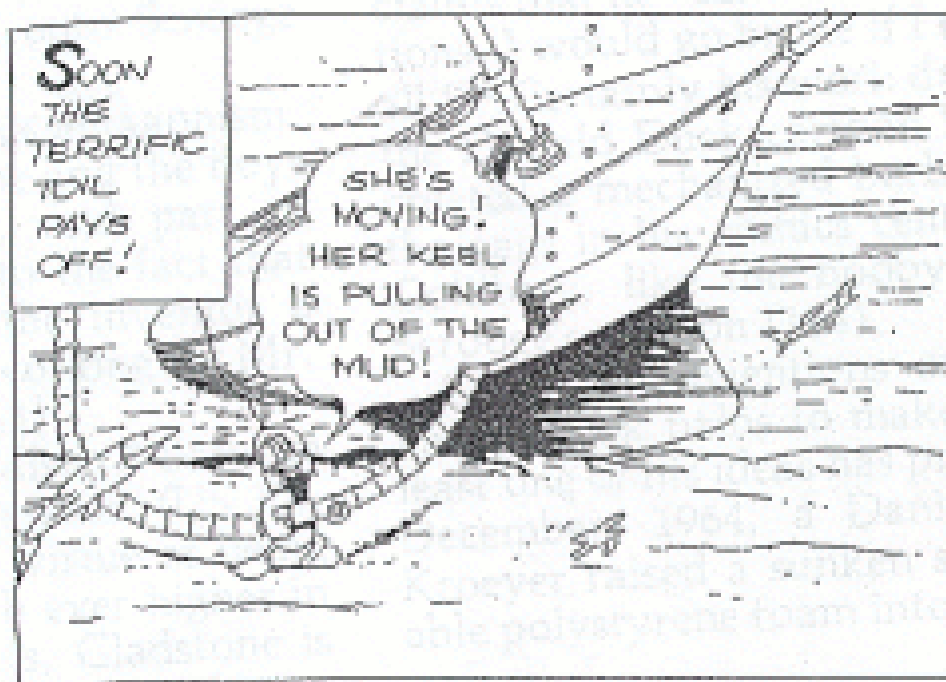
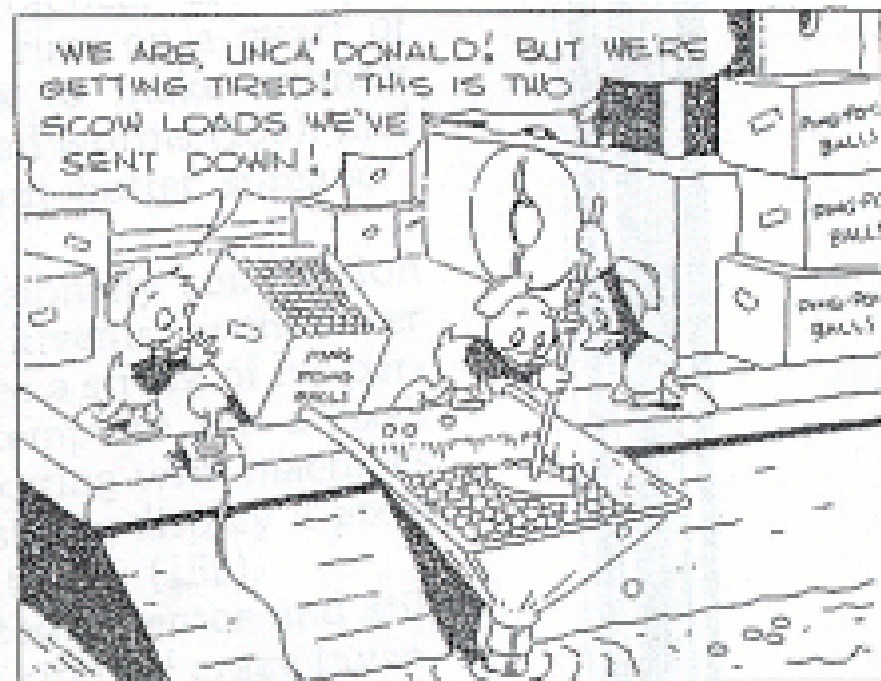
Hoofdstuk 1: ICT en Intellectuele Rechten

Intellectuele rechten

- Technische creaties
  - Octrooi
  - (Kweekrecht)
- Onderscheidingstekens
  - Merk
  - Handelsnaam
- Vormgevingen
  - Tekeningen en modellen
  - Auteursrecht

Octrooi

- Bronnen
  - Boek XI Wetboek Economisch Recht (vroeger: Belgische Octrooiwet 28 maart 1984)
  - Europees Octrooi­verdrag 5 oktober 1973
  - Eenheidsoctrooi?
- Materiële vereisten
  - Concrete uitvinding (voortbrengsel (product) / werkwijze (techniek))
    - Technisch karakter
  - Nieuw (↔ stand van de techniek – prior art)
    - Stand techniek =
      - al wat vóór datum indiening aanvraag openbaar toegankelijk is gemaakt (schriftelijk – mondeling – demonstratie – of enige andere wijze)
      - Belgische & Europese octrooiaanvragen + internationale octrooiaanvragen bij het Europees Octrooibureau
        - Kennis of toegang? – url?
        - Geheimhoudingsplicht?
    - Openbaarmaking zonder gevolg als niet eerder dan 6 maanden voor octrooiaanvraag + gevolg van:
      - Kennelijk misbruik t.a.v. aanvrager
      - Tentoonstelling van overheidswege of erkende tentoonstelling, als verklaard bij aanvraag
  - Inventief (↔ evident)
    - = voor deskundige niet op voor de hand liggende wijze voortvloeien uit stand techniek (excl. octrooiaanvragen)
  - Industrieel toepasbaar ('vatbaar voor toepassing op het gebied van de nijverheid' → incl. landbouw)
  - Openbare orde

Octrooi

- **Geen uitvindingen** (voor zover uitvinding uitsluitend dit):
  - Ontdekkingen, natuurwetenschappelijke theorieën, wiskundige methoden
  - Esthetische vormgevingen
  - Stelsels, regels en methoden voor
    - intellectuele arbeid
    - spelen
    - bedrijfsvoering
    - computerprogramma's
  - Presentatie van gegevens

Octrooi

- Aan wie komt het octrooi toe?
  - Geen uitdrukkelijk regeling: contractueel regelen
  - Vaak twijfel bij werknemer – werkgever:
    - 1) Dienstuitvindingen: in uitvoering van de arbeidsovereenkomst = initiatief, middelen van werkgever & arbeidstijd
    - 2) Uitvindingen gerelateerd aan arbeidsovereenkomst: er is een band met de werkplaats (bv. installaties of knowhow werkgever gebruikt), maar buiten opdracht
    - 3) Vrije uitvindingen: staan los van arbeidsovereenkomst = eigen initiatief, eigen middelen, eigen tijd
  - Bij gebrek aan contractuele regeling: doorgaans dienstuitvindingen toebedeeld aan werkgever, en vrije uitvindingen aan werknemer – 2) is grijze zone

Octrooi

- Formele vereisten
  - Bescherming is NIET automatisch
  - Procedure
    - Gegevens aanvrager (~ AI?)
    - Beschrijving uitvinding
      - op duidelijke en volledige wijze opdat deskundige ze kan toepassen
    - Claims (= onderwerp waarvoor bescherming wordt gevraagd)
    - Tekeningen
    - Uittreksel (abstract)
  - Nieuwheidsonderzoek (EPO)
    - in België: octrooi gemakkelijk toegekend → achteraf aanvechten
  - Wat als meerdere aanvragen tegelijk?
    - oudste aanvraag wint
  - Tijdigheid: prioriteitsprincipe (recht van voorrang)
    - 12 maand vanaf eerste depot (als land lid Verdrag van Parijs)

Octrooi

- Gevolgen octrooi
  - Bekendmaking uitvinding
  - Exclusiviteit voor 20 jaar (recht om aan derden exploitatie te verbieden)
    - Vanaf datum aanvraag, en voor zover betaling taksen
  - Exploitatieright
    - Territoriaal exclusief recht commercieel gebruik, productie, verkoop, in-&uitvoer
    - = bescherming zowel voor techniek als product, verbod:
      - vervaardigen, aanbieden, in verkeer brengen, gebruik, in voorraad hebben geoctrooieerde producten zonder toestemming
      - Geoctrooieerde techniek toe te passen (incl. voor toepassing aan te bieden)
      - Inbreuk wezenlijk bestanddeel octrooi (indien weten of behoren te weten inbreuk)
  - Beperkte exploitatieplicht = (niet-exclusieve) dwanglicentie mogelijk indien
    - geen exploitatie, afhankelijkheid tussen uitvindingen, volksgezondheid
  - Draagwijdte octrooi: cf. claims, uitgelegd via beschrijving en tekeningen
  - Uitzonderingen rechten octrooi:
    - Handelingen in particuliere sfeer en voor niet-commerciële doeleinden
    - Wetenschappelijke doeleinden
    - Producten legitiem in België in het verkeer gebracht (uitputtingsregel)

Octrooi

- Tussen datum toegankelijkheid publiek octrooiaanvraag en datum verlening octrooi = redelijke vergoeding
- Te goeder trouw vóór datum indiening octrooiaanvraag uitvinding reeds op Belgisch grondgebied in gebruik = persoonlijk recht exploitatie ongeacht octrooi
- Inbreuk = namaak:
  - Namaak mogelijk vanaf publicatie octrooi voor inbreuken vanaf die datum
  - Vermoeden van inbreuk mbt producten door geoctrooieerde techniek (tegenbewijs: andere techniek gebruikt)
  - Vordering voor houder rechten octrooi
    - Licentiehouders mogen tussenkomen voor eigen schadevergoeding door namaak
  - Verjaringstermijn 5 jaar

Octrooi

- Ook strafrechtelijke inbreuk:
  - Kwaadwillig of bedrieglijk opzet inbreuk
  - + in economisch verkeer = commerciële activiteit met als doel economisch voordeel realiseren
  - Eén jaar tot vijf jaar en/of geldboete 500 eur tot 100.000 eur (+ opdecimen = x8)

Octrooi

- Octrooi op software?
  - Niet op software “als dusdanig”
    - Geen louter abstracte creatie, idee (vb. automatisch bieden obv maximumprijs online veiling) of subjectieve appreciatie
    - Wel: technisch effect nodig (meer dan de normale fysieke interactie van software met computer)
      - = *octrooiaanvraag zo formuleren dat de uitvinding niet abstract blijft, specifiek maken*
      - ==> *“Computer geïmplementeerde uitvinding/methode”*
  - Wel bv.:
    - Software als deel van groter geheel (aansturen van installaties)
    - Software met tastbare resultaten (verbetering prestaties hardware, efficiëntere allocatie computercapaciteit, snellere data transfer, meetbare verbetering geluid, encryptieniveau etc.)

Octrooi

- Vb. octrooiaanvraag online veiling
  - Uitvinding: ja indien via computer
  - Nieuw?
  - Inventief?

Octrooi

- Vb. Amazon One click system:
  - In VS: octrooi gekregen
  - In EU:
    - Gebruik van cookies & verminderen aantal stappen bij aankoop geen inventieve stap, te duidelijk voor vakman uit sector
    - Keuze tussen gebruiksgemak of veiligheid is menselijk gedrag =/ octrooieerbaar
    - Vragen om adres als niet gekend als dusdanig niet technisch, gebruik van computer daarvoor wel maar welgekende techniek
    - Nieuw karakter vooral administratief van aard i.p.v. technisch & methodes bedrijfsvoering zijn niet octrooieerbaar
- <https://worldwide.espacenet.com/>

Octrooi

- AI en octrooi
    - AI kan geen uitvinder zijn
    - Kan wel deel zijn van uitvinding:
      - Uitvinding: AI werkt normaal via computer
      - Nieuwheid: een algoritme, training data etc. kan nieuw zijn
      - Inventiviteit: toespitsen op specifiek technisch effect!
- bv.: is schaak-AI octrooieerbaar? Dynamisch prijsalgoritme? Logistiek algoritme?